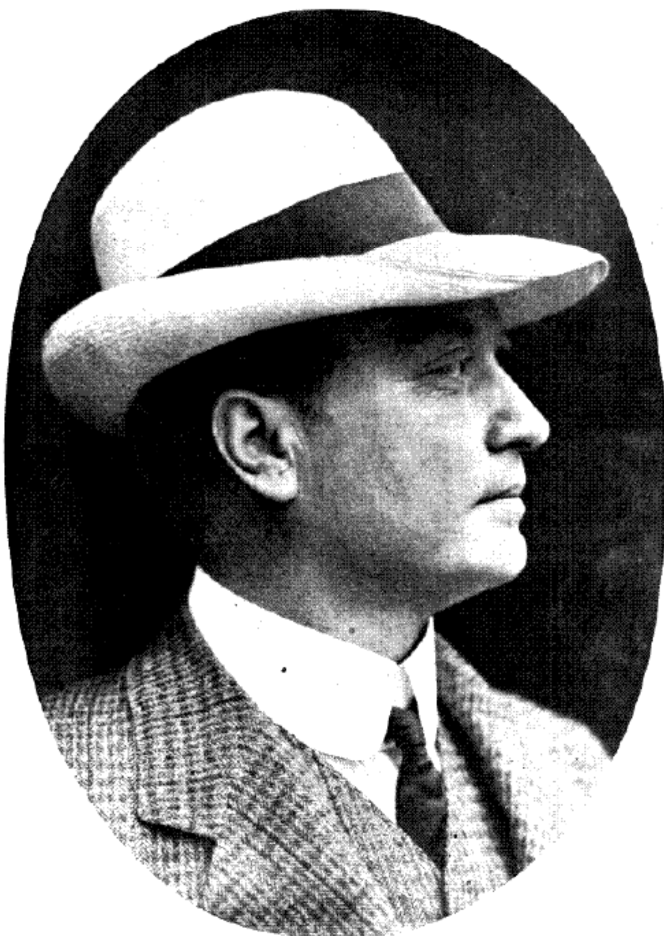

Nr. 25 | København, den 21. Marts 1915 | 56. Aarg.

VILHELM HEROLD

Kgl. Kammersanger Vilhelm Herold

ENHVER, der rundt om i Udlandet har haft Lejlighed til at sanke Indtryk saavel af Folkets som af Musikcentrernes Forhold til Tonekunsten, vil hurtigt have høstet den Erfaring, naar han anlagde den derved vundne Maalestok paa danske Forhold, at en egentlig musikalsk Nation er vi ikke. Maaske synges der ikke her mindre eller daarligere end andetsteds, takket være den grundtvigske Højskoles store Betydning for Sangens Udbredelse i det menige Folk. Og karakteristisk nok trives endnu hos os den »Lied«, Tyskerne forlængst er blevne færdige med til Fordel for den fordringsfuldere og mere kunstmæssige Koncertsang. En Tysker, der for faa Aar siden studerede Musik i Danmark, udtalte sin hjærtelige Forbavselse over hos os at træffe den gamle Reichardt'ske og Schulz'ske »Lied im Volkston« lyslevende. Men alligevel ligger Sangen os ikke i samme Grad paa Læben som Tilfældet f. Eks. er hos Italienere og Svenske. Og uden Følger synes dette Faktum ikke at være, selv om det har øvet større Indflydelse paa Udviklingen af vort Publikum end paa Udviklingen af Sangere.

Gode og dygtige Sangere, ogsaa glimrende Tenorer, synes vi til mange Tider at have haft, omend ikke af de verdenskendte. En saa prangende Række Tenorer som Italien, Operaens Land par excellence, kan vel næppe noget andet Land pege paa. At vore egne i tidligere Tid næppe var kendte udenfor Landets Grænser, skyldes dog vel ikke saa meget ringere Stemmemidler som de smaa Forhold og den Omstændighed, at først en nyere Tid herhjemme kender teknisk udviklede Sangere, for hvem Sangen var en Hovedopgave, der lagde fuldt og helt Beslag paa sin Mand. Da Mozarts Operaer, de franske Syngespil og den italienske Opera ved Overgangen til forrige Aarhundrede førtes frem her, var der intet Operapersonale tilrede, som det, der i vor Tid kendes selv ved smaa tyske Scener. Det var Skuespillere, hvis daglige Dont faldt indenfor Datidens naive Repertoire, som mere eller mindre stemmebegavede maatte tage Affære. Det var altsaa ofte et rent Tilfælde, om man til en Opera var i Stand til at tilvejebringe netop de Kræfter, Opgaven krævede. Da den »store« Opera i det attende Aarhundrede kom herind, var den i Hænderne paa italienske Professionals. Og naar f. Eks. den kendte Skuespiller Jens Musted senere hædredes med Titlen af Kammersanger, og Michael Rosing og senere H. C. Knudsen benævnedes som Sangere, skyldes dette fortrinsvis de »Synge-Roller«, de kreerede i det dengang florerende Syngespil. Da Du Puy i sin Tid optraadte her, var det første Gang, den danske Scene havde en virkelig teknisk uddannet Tenor, hvis Forudsætninger som Musiker og Sanger paa Forhaand gjorde ham

Carmen

egnet til denne Virksomhed. Men Tidens Teaterforhold nødvendiggjorde endnu længe, at man ved Antagelsen af nye Kræfter i første Række maatte se paa Dueligheden som Skuespiller og først i andet Plan kunde tage Hensyn til den paagældendes Stemmeegenskaber. Nu skal det villig indrømmes, at den ældre Opera comique ikke paa langt nær stillede de Krav til en Sanger, som senere Tider erkender som ufravigelige, og det havde da ogsaa til Følge, at Datidens Sangere gennemgaaende udmærkede sig betydelig mere ved deres Spil end ved deres Sang.

Imidlertid var man naaet saa vidt, at det Sibonïske Syngeinstitut kunde være betænkt paa at fremkalde, hvad Tyskerne kalder »Berufsänger«. Og herfra udgik ikke saa faa af de betydeligere Navne fra den følgende Tid, som Kirchheiner, den første Masaniello, Schwarzen, Chr. Hansen og Schram. Dette hang sammen med, at Rossinitiden havde givet Folk en Mundsmag paa, hvad sanglig Bravour vilde sige, og hermed begynder denne Specialisering og Udsondring af Operistens Omraade, som senere Tider har uddybet i yderligere Grad, takket være de voksende Krav og den stedse øgede Teknik, selvom man helt op til vor Tid har kunnet træffe Skuespillere, der som fordum Phister i »Den Stumme« gav Gæsteroller i Operaen, og det endda paa en efter Omstændighederne ualmindelig virkningsfuld Maade. Man behøver blot at tænke paa Emil Poulsen i »Drot og Marsk« og Karl Mantzius i »Mestersangerne«, ligesom vor Opera ogsaa har maattet ty til Skuespillernes Rækker for at finde en tilfredsstillende Mimesanger.

En storstilet Tenorsanger betraadte Scenen paa Kongens Nytorv, da Nyrop fik hele København til at nynne »En nyfødt Sol i Østen gløder«. Siden da har adskillige fremragende Tenorer, omend som Regel kun kortvarigt, sunget paa denne Scene. I vore Forældres Tid var Erh. Hansen, Steenberg etc., alle for en kortere eller længere, mest kortere Tid, Dagens Løver. Men blandt disse Tenorer var det dog som Regel Studentersangforeningsformatet, der dominerede. Og dette Format viste sig efterhaanden mere og mere utidssvarende som de nye Værker stillede Krav, der fordrede »store« Sangere. Ganske karakteristisk falder Ødmans Optræden paa disse Tider. Udefra maatte de hentes, de Sangere, man skulde bruge. Men det skulde kun vare en stakket Stund, før der til dansk Opera skulde knyttes det Navn, der i over tyve Aar skulde formaa at gøre sig gældende ikke blot som et af de mest yndede, men tillige som Teatrets afgjorte Førstekraft i dramatisk og sanglig Henseende.

Det var i Februar 1893, Vilhelm Herold som Faust præsenterede sig for det for sin kritiske Holdning saa udskregne københavnske Publikum. Og dog gjorde han Lykke og vandt øjeblikkelig en Position, som mange andre aarevis havde kæmpet for. Et saadant Resultat i første Omgang kunde naturligvis ikke skyldes et Tilfælde. Det siger sig selv, at den unge, debuterende Sanger dengang ikke paa alle Punkter kunde udfolde de Fortrin og det Mesterskab, senere Aars Arbejde og Erfaringer har fremelsket, og som nu staar for os uløseligt knyttet til Navnet Vilhelm Herold. Naar man allerede paa det Tidspunkt alligevel var sikker paa ikke at have taget fejl, skyldes dette utvivlsomt, at han i sin Sanger- og Teatervirksomhed kunde indskyde en Kapital af Stemmeglans og dramatisk Intelligens, som var saa ualmindelig,

Bajadser

at den allerede straks lod sig udmønte i det lødigste Guld.

Alle vi, der har oplevet og fulgt denne Kunstnerbane, ved jo præcis, hvad Herold har betydet for vort Teater og for os selv. Men naar den sidste Tone er forstummet og Aarene er rundne, vil vore Børn, for hvem Navnet Herold kun er en Lyd, til hvilket der ganske vist knytter sig en Fædrenes og Mødrenes begejstrede Omtale, maaske spørge os om, hvad der skiller dette Navn ud fra andre af Fortidens og Nutidens store Sangernavne, at det har kunnet fylde os et saa langt Spand af Aar. Lidet vil det da nytte at henvise til det eneste synlige Minde, den store Sværm af Billeder, der højst vil kunne fortælle dem, at Herolds Ansigt, for at bruge Prof. Godfred Christensens Udtryk, var et prægtigt Lærred at male paa. Vi maa da gøre os klart, at hermed slipper vi ikke. Som isoleret Fænomen vil det da være ugørligt at forklare, hvad Vilhelm Herold egentlig var, navnlig da naar man skal tale til Personer, hvis Øre ingensinde var mættet med Klangen af den charmefyldte Stemmesødme, hvis særlige Timbre er Herolds egen. Vi kan bruge hundredvis af Omskrivninger, uden at det selv ved Hjælp af de ypperste Grammofonvalser vil lykkes os at godtgøre dette je ne sais quoi for vor Eftertid. Skal vi bibringe Andre en tilnærmelsesvis Forestilling om Herold og hans Kunst, maa det ske paa Grundlag af det historiske Længdesnit. Derfor vil vi ud fra, hvad det foran skitserede har berettet om Forgængerne, kunne karakterisere Herold som den første Tenorsanger, der i dansk Operakunst har evnet at give det menneskelige, der har strøget al Teater af sig, Udtryk i en kunstnerisk, dramatisk som sanglig lige fuldkommen Form. Efter at Operaens Krav er bleven andre, efter at det moderne psykologiske Skuespil har omformet vor Tids Skuespilkunst, og efter at disse Strømninger tilsammen har skabt en musikalsk Verisme, er Sangerens Opgave ogsaa bleven en anden. Og af denne moderne Stils Koryfæer er Herold den første herhjemme, der har kunnet fyldestgøre Kravene fuldtud.

Aïda

Kan vi altsaa ikke i Fremtiden paa en Prik bibringe Andre Forestillingen om den ejendommelig varme og indsmigrende Charme, der karakteriserer Herolds Stemme, er vi langt bedre i Stand til at karakterisere ham som Skuespiller. Ejendommeligt nok fortælles det, at Herold aldrig taler om sine »Partier«, men om sine »Roller«, hvilket turde vise, hvilken Vægt han lægger paa den dramatiske Udarbejdelse. Da hans Stemme er af udpræget lyrisk Karakter, er Begrænsningen givet for hans dramatiske Virksomhed, men tillige et Fingerpeg om Intensiteten af hans Begavelse som Aktør. Vi kender jo alle den typiske Tenorelsker og ved, hvilken banal Figur han som Regel er. I Almindelighed har Skurken jo langt lettere Spil, naar det gælder Karaktertegning. Alligevel har de Heroldske Elskere altid været velgørende fri for den Vammelhed, der ofte gør dem uudholdelige. Sundhed og Naturlighed var deres Adelsmærker i hans Fremstilling, Udtryk som de var for jævn og usminket Menneskelighed. Men karakteristisk for ham var det, at han efterhaanden søgte saadanne Skikkelser frem, hvor det dybt menneskelige var alt, medens den almindelige Tenortrang til Bravour trængtes saa meget i Baggrunden, at Menneskeskildringen aldrig udvidskedes af den sanglige Effekt. Dette kræver af en Sanger en ualmindelig Selvbeherskelse og en egen fin Takt, og disse fortjenstfulde Egenskaber kan ikke fraskrives Vilh. Herold. Tværtimod. De Skikkelser, han skabte, var stedse Udtryk for en strengt gennemført Stil. Lad

Faust

Cavalerie Justicana

Drot og Marsk

være, hans Wagnerfigurer maaske var lidt mere sødladne end den i Tyskland rentdyrkede Wagnerstil vil gaa ind paa. De var dog alle baarne af en Egalitet, som hæver dem til det fortrinlige. Nu, da yngre Kræfter paa flere Punkter er trængte ind i de Partier, der hidtil var hans, er det interessant at se, at hans Efterfølgere i deres Fremstilling er saa nær inde paa hans, som deres dramatiske Smidighed og Tillempningsevne overhovedet gør det muligt. Dette vidner højt om Fremstillingens overbevisende Karakter. I et givet Tilfælde paastaaes det da ogsaa, at han skabte sin Figur over levende Model. Med Henblik paa hans Egenskab af Forbillede tør man altsaa hævde, at han som dramatisk Sanger har stiftet Skole, og ad denne Vej vil han længe leve videre gennem Traditionen.

Som Menneske og Sanger var Herold et Søndagsbarn, hvis Vej, da han først havde faaet Fodfæste paa Scenen, ikke var altfor tornebestrøet. Efter godt to Decenniers Teatervirksomhed har han nu følt sig opfordret til at unde sig Hvile. Den, der i Teatret har ladet sig berige af hans Kunst, har naturligvis sjældent haft Blik for den Side af hans Virksomhed, som ikke netop vendte udad. Og denne anden Side kan være byrdefuld nok. Om saadant erfarer vi stundom et og andet, senest fra Carusos Fremstilling. Hensyntagen til Ernæringsmaade i langt skarpere Former, end nogen Væddeløbsrytter kender det, Afsavn, som kræves, navnlig med Bevarelsen af en saa sart Genstand som en Tenorstemme for Øje, Nervesitet og Utilpashed paa Spilledage og andre Hensyn af denne Art gør den store Sangers Tilværelse til rentud sagt et Hundeliv, som kun en kraftig Forening af Ærgerrighed og Kunstbegejstring sætter sin Mand i Stand til at udholde. Naar Maalene er naaede og Sejrene nydt til Bunds, er det forstaaeligt, at Tanken om Hvile kan finde Raaderum. Og dog skulde jeg tro, at Herold af sine tvende Kunstgenrer langt hellere slap Billedhuggerkunsten end Sangen. Thi Teatret hævner. Det slipper aldrig sit Tag i det Menneskesind, som har forskrevet sig til det. Ingen har ustraffet følt Livets Pulsslag indenfor Rampens Lys. Stedets Eventyrverden vil i hans Sind følge ham Livet til Ende.

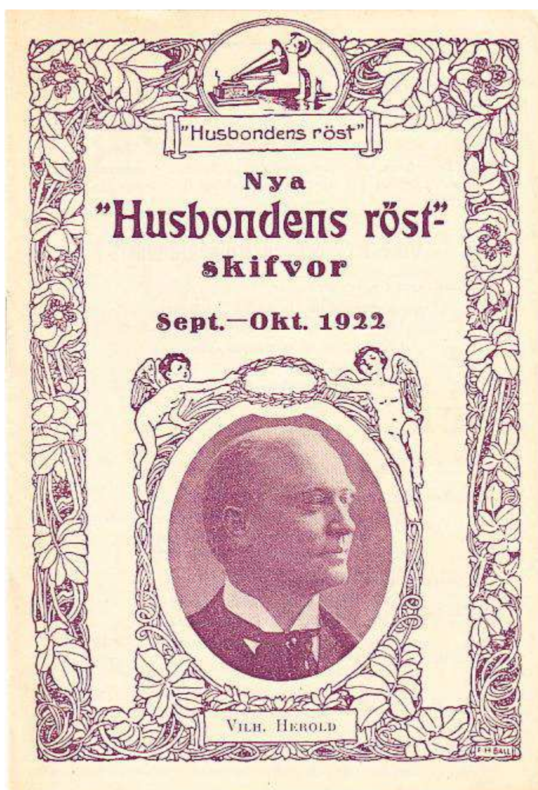
Herold var alle Dage stærkt forkælet af sit Publikum, men om han deler den hos de fleste store Tenorer herskende Ømtaalelighed overfor eventuelt divergerende Presserøster, er ikke tilfulde godtgjort. Nu, da han har ønsket for stedse at sige Scenen Farvel, vil dog sikkert selv de skrappeste sænke Kaarden for den bortdragende. Som Kunstner var han en Adelsmand, hvis Skjold var blankt, og samlet som i en Sum har hans Betydning for dansk Teater og Musikliv været en saa afgørende og af saa hæderfuld Natur, at hans Navn stedse vil nævnes blandt de store i dansk Teaterhistorie. Den er ikke født af en Kvinde, der vil kunne fravriste ham de Laurbær, der med Rette pryder hans Tinding. Og som vor Operas Førstenavn trækker han sig tilbage til sit Elba. Eller skulde det virkelig være et St. Helena.

Godfred Skjerne.

Herold med sine Høns

Illustreret Tidende fra 21. marts 1915 gav Herold en flot afsked.

Forsiden på et svensk pladekatalog fra Sept.-Okt. 1922 –
syv år efter Herold var stoppet!

Lidt Statistik af Edvard Agerholm
(fra et sær-tidsskrift udgivet i 1915)

Vilhelm Herold debuterede den 10. februar 1893 som Faust i Gounod's opera af samme navn, og ansattes fast ved teatret den 1. juli s.å. Den 30. juni 1903 tog han sin afsked og optrådte for fremtiden som gæst. Herold har på den danske skueplads sunget 29 roller i alt 707 gange; desuden har han sunget enkelte akter af "Troubadouren", "Faust" og "Mestersangerne i Nürnberg", ligesom han har medvirket i epilogen i anledning af 150 årsdagen for indvielsen af teatret på Kongens Nytorv (18. december 1898), ved Det kgl. Theaters Jubilæumsfest på Skydebanen den 1. februar 1899, og sunget romancer ved Emil Poulsens afskedsforestilling (d. 4. nov. 1900)(Ligesom han sang "Lær mig Nattens Stjerne" ved Emil Poulsens begravelse i juni 1911 fra Frue Kirke). Den 2. maj 1901 udnævntes han til kgl. kammersanger. I sæsonen 1910-11 optrådte Vilhelm Herold 61 gange som gæst på Dagmarteatret med sit eget operaensemble. Med bl.a. Ida Møller og Holger Bruusgaard.

I. Det kgl. Teater

Rolle	*Opført 1. gang*	*Antal gange*
Faust i "Faust"	10. februar 1893.	95 gange.
Grev Vaudemont i "Jolanthe".	29. september 1893.	9 gange
Oluf i "Oluf".	7. april 1894.	9 gange
Sverkel i "Liden Kirsten".	14. maj 1895.	7 gange.
Stig Hvide i "Ragnhild".	27. december 1896.	12 gange.
Bellmonte i "Bortførelsen fra Seraillet".	6. oktober 1897.	10 gange.
Vifandaka i "Vifandaka".	1. januar 1898.	25 gange.
Cassio i "Othello".	20. april 1898.	8 gange.
Don José i "Carmen"	13. oktober 1898.	100 gange.
Torben Oxe i "Dyveke".	8. januar 1899.	9 gange
Turridu i "På Sicilien".	14. april 1899.	78 gange.
Manrico i "Troubadouren"	1. november 1899.	29 gange.
Nadir i "Perlefiskerne".	25. februar 1900.	8 gange.
Canio i "Bajadser".	9. september 1900.	8 gange.
Lohengrin i "Lohengrin".	16. december 1900.	39 gange.
Celio i "Lamia".	24. marts 1901.	6 gange.
Romeo i "Romeo og Julie".	23. oktober 1901.	24 gange.
Aladdin i "Aladdin".	4. april 1902.	18 gange.
David i "Saul & David".	28. november 1902.	13 gange.
Radames i "Aida".	8. marts 1903.	20 gange.
Alfred i "La Traviata".	12. november 1905.	23 gange.
Walther i "Mestersangerne i Nürnberg".	15. marts 1907.	13 gange.
Werther i "Werther".	22. september 1907.	7 gange.
Rodolphe i "Bohême".	22. oktober 1908.	15 gange.
Kong Erik i "Drot og Marsk".	10. september 1909.	12 gange.
Pedro i "Dalen".	6. april 1910.	16 gange.
Mario Cavaradossi i "Tosca".	5. maj 1910.	12 gange.
Masaniello i "Den stumme i Portici".	5. oktober 1913.	13 gange.
Mathias i "Evangeliemanden".	6. december 1914.	8 gange.

Heri er inkluderet 14 opførelser af Herolds favoritroller i "afskedsforestillinger" i jan./feb./marts 1915, afsluttende med rollen som Pedro i "Dalen" (Tiefland), der er noteret som den *egentlige* afskedsforestilling. Den var på plakaten på Herolds 50 års fødselsdag den 19. marts. Samtlige forestillinger var udsolgte.

Morten Hein har skaffet oplysninger om Herold i Ungarn:

"I checked the performances of Vilhelm Herold at the register of the Royal Hungarian Opera (it is a manuscript, preserved at the Theatrical Collection of the Széchényi National Library, Budapest).

Herold appeared in Budapest at the Royal Hungarian Opera five times:

5. November 1911 - Turiddu in Cavalleria rusticana and Canio in I Pagliacci
7. November 1911 - Pedro in Tiefland by Eugen d'Albert
11. November 1911 - Don José in Carmen
14. November 1911 - Cavaradossi in Tosca
15. November 1911 - Turiddu in Cavalleria rusticana and Canio in I Pagliacci

After his first performance, the press praised his acting skills, which might be a novelty for the Budapest audience. The journalists deemed his acting better than his voice quality.

Fra opførelsen af "Drot og Marsk" 9.9.1909

1910 Kjøbenhavn. Fredagen den 6. Maj

Fra Operapremièren paa Det kgl. Teater iaftes.

Personerne i Puccinis „La Tosca".

Fra venstre til højre: Hr. Herold som Maleren Cavaradossi, Frk. Tenna Frederiksen som La Tosca, Hr. Max Müller som Flygtningen (i 1ste Akt), Frk. Frederiksen. d'Hrr. Nissen, Herold og Frk. Frederiksen som La Tosca, Scarpia, Cavaradossi og La Tosca i 2. Akt.

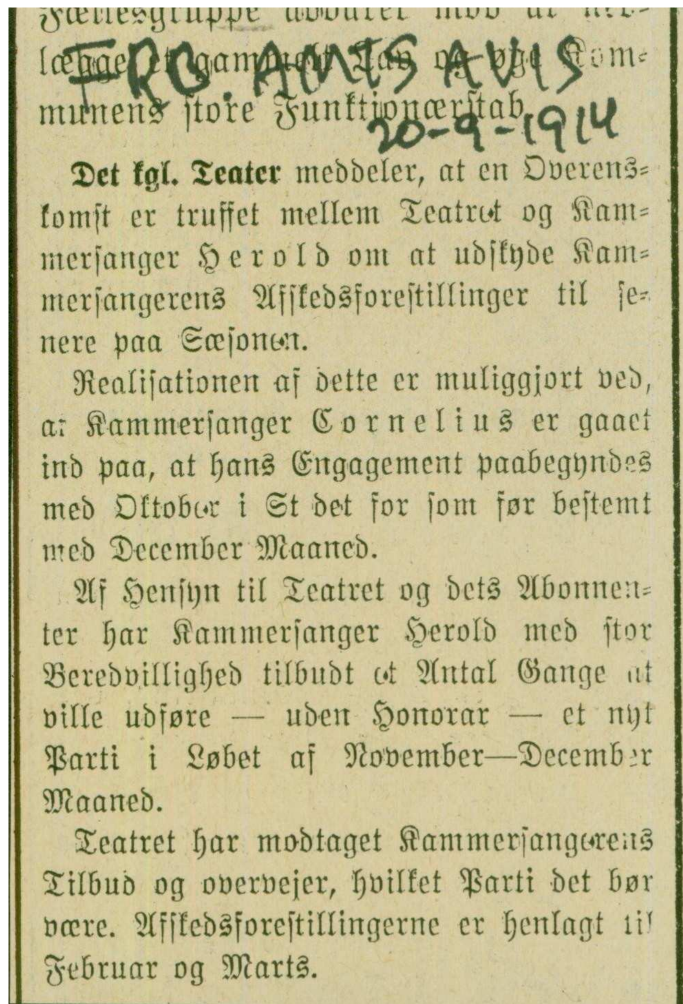
Det kgl. Teater opførte iaftes første Gang Puccinis „La Tosca", og den geniale Opera skaffede Teatret en ny Sukces. Hr. Herold og Frøken Tenna Frederiksen var fortræffelige i Hovedpartierne.

Anmeldelse af førsteopførelsen af "Tosca" fra 6. maj 1910

Herolds afskedsforestillinger:

31. januar 1915: Mathias i "Evangeliemanden"
4. februar 1915: Turridu i "Paa Sicilien" og Canio i "Bajadser"
7. februar 1915: Don José i "Carmen"
11. februar 1915: Pedro i "Dalen"
14. februar 1915: Kong Erik i "Drot og Marsk"
17. februar 1915: Cavaradossi i "Tosca"
19. februar 1915: Lohengrin i "Lohengrin"
23. februar 1915: Rodolphe i "Bohéme"
27. februar 1915: Alfred i "La Traviata"
1. marts 1915: Walther i "Mestersangerne i Nürnberg"
6. marts 1915: Radames i "Aïda"
12. marts 1915: Manrico i "Troubadouren"
15. marts 1915: Faust i "Faust"
19. marts 1915: Pedro i "Dalen"

Fra Det Kongelige Theaters Dagbog:
"Mandag den 15. Marts 1915, opførtes på Kammersanger Vilhelm Herolds Initiativ Operaen "Faust". Med fradrag af en af Kultusministeriet fastsat Sum, samt af et Beløb, der fordeltes mellem Kapellets og Korets private pensionskasse, bliver Forestillingens Indtægt anvendt til Oprettelsen af et "Herold-Legat", hvis Renter skal benyttes til Understøttelse af nuværende eller afgaaede Medlemmer af det kgl. Theaters Operapersonale eller deres Enker og Børn."

FRA AMTS AVIS 20-9-1914

...munens store Funktionærstab.

Det kgl. Teater meddeler, at en Overenskomst er truffet mellem Teatret og Kammersanger Herold om at udskyde Kammersangerens Afskedsforestillinger til senere paa Sæsonen.

Realisationen af dette er muliggjort ved, at Kammersanger Cornelius er gaaet ind paa, at hans Engagement paabegyndes med Oktober i St det for som før bestemt med December Maaned.

Af Hensyn til Teatret og dets Abonnenter har Kammersanger Herold med stor Beredvillighed tilbudt et Antal Gange at ville udføre — uden Honorar — et nyt Parti i Løbet af November—December Maaned.

Teatret har modtaget Kammersangerens Tilbud og overvejer, hvilket Parti det bør være. Afskedsforestillingerne er henlagt til Februar og Marts.

Allerede i efteråret 1914 gik planlægningen i gang.

Herold i rollen som "Kong Erik" i Drot og Marsk 14.2.1915
Billedet er signeret til koncertsangerinde Bodil Børge Janssen
Scan: Morten Hein

II. Dagmarteatret.

Zephoris i ”Konge for en dag”.	12. oktober 1910.	25 gange.
Mathias i ”Evangeliemanden”.	7. januar 1911.	18 gange.
Fra Diavolo i ”Fra Diavolo”.	4. april 1911.	18 gange.

For de 61 forestillinger på Dagmarteatret modtog Vilhelm Herold et samlet honorar på 60.000 kr. (= 3.000.000 kr. i dag!) På den tid var en *månedsløn* på 1.000 kr. en flot betaling for en af de store kunstnere! Det fik Herold altså pr. forestilling. Da han stoppede på Det kgl. fik han en fast løn på 5.000 kr. *pr. år*, plus lidt pr. forestilling.

I Herolds operakompagni på Dagmar Teatret, deltog et par af hans kendte kolleger fra Det kgl. I ”Konge for en Dag” og ”Evangeliemanden” medvirkede baryton Holger Bruusgaard og sopran Ida Møller. Herud over medvirkede mezzo-sopran Karen Sand og Fini Henriques var dirigent.

Alle efterfølgende udklip om Herold på Dagmarteatret er doneret af Morten Hein:

Forsiden på det satiriske blad ”Klods Hans”, da det blev kendt, at Herold ”havde solgt sin sjæl” til Dagmar Teatret for ussel mammon. 60.000 kr. for en sæson. Herman Bang fik 15.000 kr. for at sætte i scene og Fini Henriques 10.000 kr. for at spille, dirigere og komponere.

8-1-11.

POLITIKEN

Fra Dagmarteatrets Førsteopførelse af „Evangeliemanden“ iaftes.

—o—

Personerne i Kienzl's Opera.

1 Frk. Ida Møller som Martha. 2 Hr. Alfr. Møller som Friedrich Engel. 3 Herold som Mathias i 1. Akt. 4 Hr. Brunsgaard som Johannes Freudhofer. 5—6 d'Herrer Bjelke og Aage Fønss som Skrædderen og Bøssemageren ved Keglespillet i 1. Akt.

7—8 Hr. Herold som Mathias i 2. Akts 1. og 2. Afdeling. 9 Debutantinden Frk. Karen Sand som Magdalene.

Wilhelm Kienzl's Opera *Evangeliemanden*, der i Tyskland har haft en saa stor Sukces, blev ogsaa ved Førsteopførelsen paa Dagmarteatret iaftes modtaget med Velvilje af det kjøbenhavnske Publikum. Aftenen blev først og fremmest for Hr. Herold en ny og betydelig Sejr, og efter Tæppets Fald var der mange Fremkaldelser.

Politiken 8. januar 1911

5-4-11. **POLITIKEN**

Fra Dagmarteatrets ny Operaforestilling iaftes.

Personerne i „Fra Diavolo".

1 og 12 Frk. Ida Møller som Zerlina. 2 og 11 Hr. Einar Linden som Lorenzo. 3—4 Hr. Holger Bruusgaard som Lord Kokbouroug. 5—6 Fru Alma Wandahl som Pamela. 7—8 Hr. Herold som Markis de San-Margo og Fra Diavolo. 9. Hr. E. Jørgensen som Francesco. 10. Hr. H. Børgesen som Matteo. 13—14 d'Hrr. Aage Føns og Alfred Møller som Beppo og Giacomo.

Dagmarteatrets tredje Operaforestilling, *Fra Diavolo*, der havde Première iaftes, behagede i høj Grad Publikum. Men Aubers Musik har ogsaa bevaret hele sin Friskhed og Ynde, og saavel Hr. Herold som Frk. Ida Møller havde her faaet Partier, der klædte deres Stemme og Person.

Dagmarteatres tredje og sidste operapremiere "Fra Diavolo" 4.4.1911.

Lindstrøms fotogr. Atelier phot.
Zéphoris (Vilhelm Herold)
«KONGE FOR EN DAG»

Fra Dagmar Teatrets opførelse i 1910

Fra Dagmarteater-Perioden: Herold og Alfred Møller i Kulissen.

Herold og Alfred Møller på Dagmar Teatret.
Fra *"Fra Diavolo". Med i ensemblet var bl.a. Ida Mølle og Holger Bruusgaard*

Da Scala Teatret i 1919 under Frede og Hertha Skaarup ville opføre "Jomfruburet", fik Arne og Liva Weel – som begge var elever hos Herold – til opgave at kontakte kammersangeren, med henblik på at tilbyde ham rollen som Schubert. Honoraret var 60.000 kr. for 60 forestillinger! (Det svarer til godt 1,5 mio kr. i dag!). Herold, som jo var stoppet i 1915 og havde lidt den tort på sin afskedstourné rundt i landet, at han måtte aflyse de sidste optrædener pga stemmesvigt, sagde imidlertid nej, tak. I stedet fik Henry Seemann rollen.

I udlandet har Herold sunget på alle de store operascener bl.a. i Stockholm, Christiania (Oslo), Dresden, Berlin, Prag, Stuttgart, Budapest og i London på Covent Garden: 1904: Lohengrin overfor Emmy Destinn – 1905: Lohengrin, Faust, Romeo og Juliette og 1907 Meistersinger. Incl. en Royal Command Performance med Caruso, Mischa Elman og Nellie Melba på Buckingham Palace den 8. juni 1906. Herold har selv beskrevet den oplevelse.

Kgl. Kunstnere, der tager Afsked

Kammersanger Vilhelm Herold synger for uigenkaldelig sidste Gang.

Paa sin 50-Aars Fødselsdag i Gaar hyldedes Herold ved en straalende Afskedsforestilling.

Kammersanger Herold gaar for sidste Gang ned ad Teatrets Trappe efter at have sunget.

20. Marts.

Efter ikke mindre end 12 Afskedsforestillinger i Løbet af de sidste Uger, hvor man har haft Lejlighed til at høre den feterede Kammersanger i tolv af hans bedste Opera-Partier, naaede vi saa i Aftes til den 13de og sidste, den uigenkaldelig allersidste Afskedsaften, der punktlig beregnet faldt paa Herolds 50 Aars Fødselsdag.

Saadan har han villet det, og saadan blev det. Herold sang Pedro i »Dalen«, den fri og frejdige Yngling fra Bjergene, der gaar ned i Dalen blandt Menneskene, som er bundne af Fordom og Lidenskaber. Det var samtidig den halvhundredaarige Kammersanger, der af egen fri Vilje gik ned fra sin Kunsts Højder og ud til Friheden for Pligter og Ansvar. Pragtfuld saa han ud og pragtfuldt sang han — og han hyldedes med en Begejstring, der ligesom maatte overdøve det vemodige i Afskedens Øjeblik. — — —

Den sidste Aften.

— Saa startede da altsaa Herold for sidste Gang paa Arenaen. For overfyldt Amfiteater og festlig klædte Tilskuere. Hoved ved Hoved sad de dér. Det bølgede som af Røgelse og fine Olier hen under Solsejlet, og Kvinderne — navnlig de ikke helt unge, men endnu skønne — førte hyppigt Næsedugen forbi Øjnene. Mændene saa dystert hen for sig.

Præcis paa Slaget startede Herold — lige da Solskiven viste, han fyldte de to og en halv Snes Aar. Der var noget mandigt, viljestærkt, ubøjeligt heri, som maatte gøre Indtryk. Det var som et frivilligt Sværdhug, der skiller ad og afsiger Dom. Netop som det sømmer sig hin Helt, Atlet og Kunstner, hvis Navn blot ved en simpel Betonings-Forskydning bliver en Forrider, der med smeldende Trompet-Fanfare forkynder: Her kommer jeg! — —

Vi er ikke i Romer-Cirkus, men i Det kgl. Teater, hvor Herold sang og spillede saa guddommelig ungdommeligt som nogensinde — for sidste Gang.

(Ch. K. i »Politiken«).

Herold synger sit Farvel som Pedro i »Dalen«.

Det kgl. Teater faar fem Direktører

Sparekommissionen samlet til Møde: siddende fra venstre til højre Direktør Ulrik Andersen, Folketingsmand Bertel Dahlgaard, Raadsformand Koefoed, Direktør Wm. Norrie, Grosserer Hans Tegner og Departementschef Glahn. Staaende bagved fra venstre Forretningsfører Charles Petersen, Landstingsmand Stensballe, Folketingsmand Friis-Skotte, Postinspektør Knutzen (Sekretær) Direktør Gamborg, Fuldmægtig Andreas Møller (Sekretær), Folketingsmand Abrahamsen og Kammersanger Einar Forchhammer.

Wm. Norrie økonomisk Direktør for Det kgl. Teater med Brockenhuus-Schack som Chef.

Poul Nielsen Direktør for Skuespillet, Herold for Operaen og Uhlendorff for Balletten.

4. Maj.

Undervisningsminister *Appel* sammenkaldte i Gaar Eftermiddags Pressen og gav den officielle Meddelelse om Nyordningen af Det kgl. Teaters Ledelse. Den bliver saaledes:

Grev *Brockenhuus-Schack* vedbliver at være Teaterchef. Sceneinstruktør *Poul Nielsen* konstitueres for Teateraaret 1922—23 som Direktør for Skuespillet. Om Overtagelsen af denne Post fra næste Teateraar at regne er der truffet foreløbig Aftale med Direktør *Aage Garde*, der for Sæsonen 1922—23 er bundet til Aarhus Teater. For Operaens og Kapellets Vedkommende ansættes Kammersanger *Vilh. Herold* som Direktør, og Kapelmester *Høeberg* fortsætter sin hidtidige Stilling. Hr. *Uhlendorff* fortsætter som Balletmester, og til økonomisk Direktør er udset *William Norrie.*

Sparekommissionen.

Som bekendt har »Sparekommissionen«, der er nedsat for at reducere Det kgl. Teaters Udgifter (og dermed prøve paa at formindske det aarlige »Underskud« paa 1½ Mill. Kr.), fornylig afgivet en Betænkning. Den har vakt vild Forfærdelse paa Teatret, hvor man gaar og ryster af Skræk for de mange foreslaaede Besparelser.

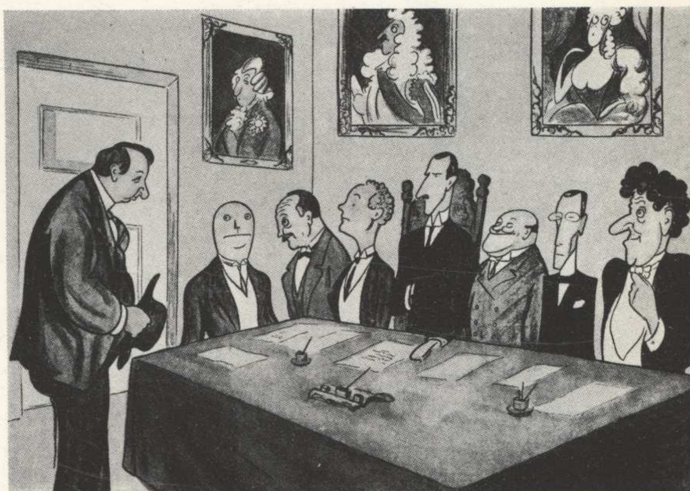
Det vil næppe berolige Gemytterne paa Teatret, at et af Sparekommissionens virksomste Medlemmer, Forretningsføreren for Dansk Skuespillerforbund, tidligere Inspektør ved Dagmarteatret og Det ny Teater, Hr. *William Norrie*, nu af Undervisningsminister *Appel* er indsat som økonomisk Direktør for Det kgl. Teater.

Skatteborgerforening.

Et Møde i Koncertpalæet.

14. Marts.

Koncertpalæets store Sal var fyldt af Skatteydere i Aftes, da Formanden for Dansk Skatteborgerforening, Apoteker Scheel, Hørsholm, bød Velkommen. Efter at HRS. C. B. Henriques var valgt til Dirigent, talte Borgerrepræsentant, Prof. A. R. Christensen om Københavns Kommunes Økonomi, og Aftenen sluttede med en til Tider ret livlig Diskussion.

Valdemar Møllers Tegning i Blæksprutten af Det kgl. Teaters nye Direktion: »Jeg turde vel ikke anmode den højtærede Direktion om syv smaa Forskud?« (fra v. til h. Vald. Møller, Herold, Norrie, Uhlendorff, Brockenhuus-Schack, Poul Nielsen, Garde og Høeberg.)

Billeder (postkort) fra operaer, som Herold optrådte i på scenen, men ikke indspillede arier fra.

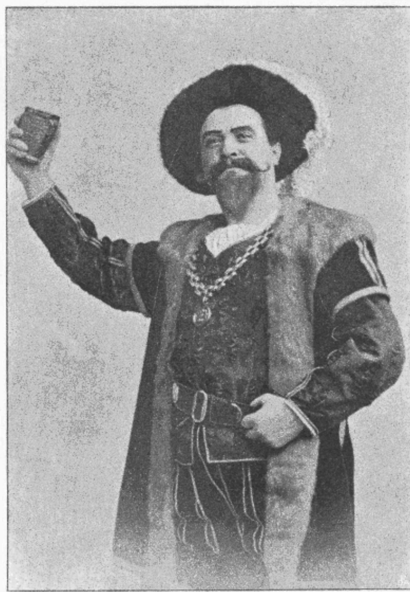

Bellmonte i ”Bortførelsen fra Seraillet”

Kong Erik i ”Drot og Marsk”

DYVEKE

Torben Oxe i "Dyveke"

OLUF

Oluf i "Oluf"

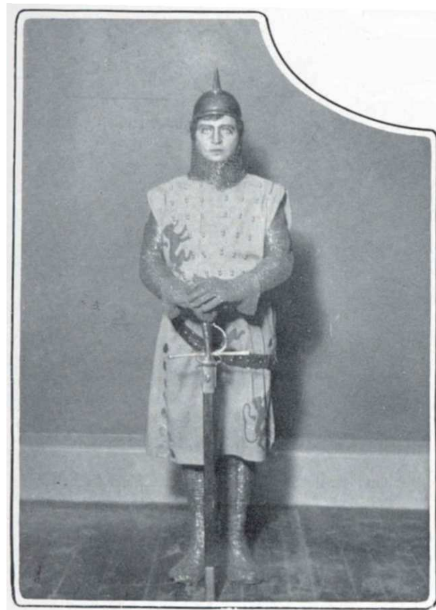

Oluf i "Oluf"

Cassio i "Othello" – det må være to forskellige opførelser!
Billedet til højre siges også at være fra "Jolanthe" nedenfor!!

Stig Hvide i "Ragnhild"

David i "Saul & David". En rolle som var skrevet til Herold af Carl Nielsen
Ur-premiere på Det kgl. Teater 28. november 1902, med Carl Nielsen som dirigent.

"Scenebillede fra Saul & David" fra Det kgl. Teaters uropførelse i 1902
Herold ses som "David" til højre. Niels Juel Simonsen tv. som "Saul"
og Peter Cornelius i midten som Sauls søn "Jonathan".

Vifandaka i ”Vifandaka”

Werther i ”Werther”

Emilie Ulrich og Herold i ”Werther”

Herold privat

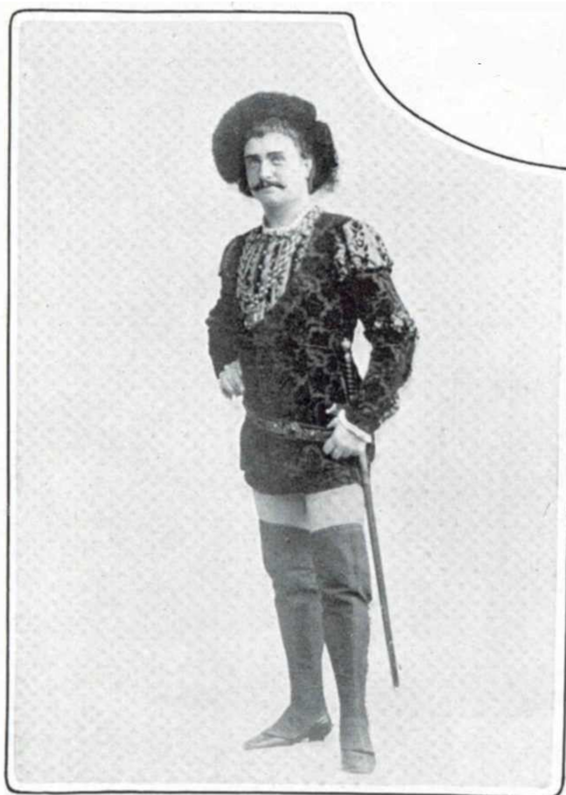

Aladdin i "Aladdin"

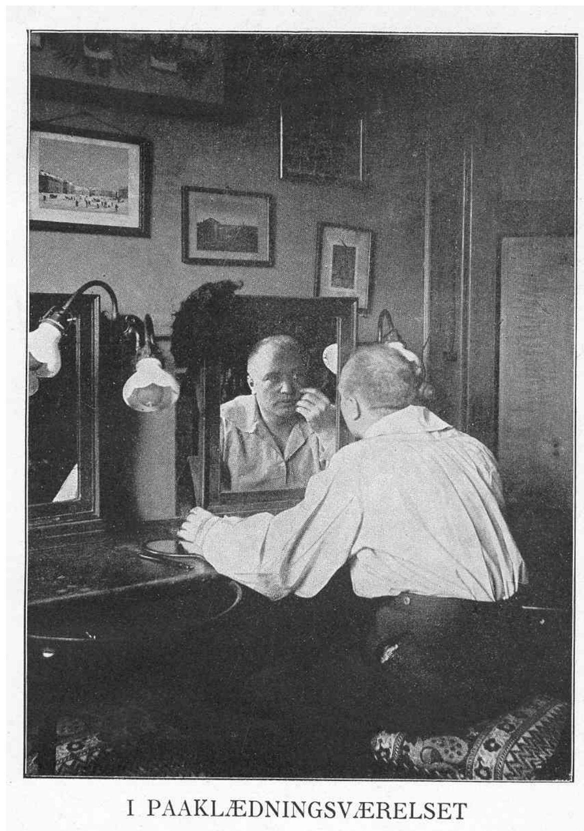

Operaen *"Aladdin"* er Hornemans hovedværk, men hverken ved urpremieren på Det Kongelige Teater i 1888 i forbindelse med Christian IX's 25-års regeringsjubilæum, eller ved genoptagelsen af den samme sted i 1902 blev operaen den succes, som komponisten havde håbet på. På billedet får komponisten tændt sin cigar af Herold, der sang titelpartiet ved genoptagelsen i 1902. (tekst fra Det kgl.)

Grev Vaudemont i ”Jolanthe”. Se billedet til højre højere oppe som værende fra ”Othello”!!

I PAAKLÆDNINGSVÆRELSET

I 1903 søgte den kongelige kammersanger sin afsked fra Det kgl. Teater. Han ville for fremtiden optræde som gæst, hvilket sikkert har hjulpet en del på hans økonomi!

Kammersanger Herold i Aïda.
(Fot. af Juncker-Jensen.)

En Forskrækkelse.

DET var en alvorlig Forskrækkelse, alle Kammersanger Herolds Venner og Veninder fik sig, da de en Dag aabnede deres Aviser og læste, at den udmærkede Sanger havde søgt sin Afsked fra den kongelige Scene. De, der havde Aandsnærværelse til hurtig at læse videre, kom lettere over det, thi de fik inden længe at vide, at det hele blot var en formel Historie, som de rigtignok syntes kunde være meddelt paa en mere skaansom Maade. Men der er alligevel kommet en slem Skræk i Blodet paa mange ved denne Lejlighed. Javist, ræsonnerer de, naar Hr. Herold ikke *kan* taale at synge mere end 5 Maaneder af Aaret, saa maa han hellere det end rent at spolere Stemmen, men hvorfor skal han have Lov til at rejse udenlands i den øvrige Tid? Der er saa meget, der frister der ude, de store Scener, de store Gager. Og det er det, hans mange Veninder frygter for, at han en Dag føler sig hjemme derude, naar han først er bleven »Gæst« herhjemme.

Denne begivenhed gik ikke upåtalt hen i årets "Blæksprutten". Der blev oven i købet skrevet en sang om begivenheden.

12/11. Jeg var ude i Dag paa Jærnbanen for at tage Afsked med Herold, men der var ingen Billetter at faa til Perronen. De var solgt til Sjoverne til dobbelt Pris.

Et Farvel til Vilhelm Herold.

Mel: Min Kærest og jeg.

Et inderligt hjærteligt Farvel,
O Herold, fra mig,
Aa, bare Kong Eduard ta'r vel,
O Herold, mod Dig!
Jeg bli'r i Danas Bøgelund,
Imens Du lægger Pund paa Pund
Og engang vender hjem saa rund,
:|: Min Herold, som jeg! :|:

Nu drager til Englands Kyst Du bort,
Min Herod, fra mig,
Javist, det er lige trist og haardt
For Herold og mig.
Som Storm og Brusen er min Sang,
Din Stemme har den lyse Klang, —
Til Lykke med dit Engagement,
:|: Og Herold, fra mig! :|:

Du svang Dig jo lidt gesvindt're op,
O Herold, end jeg.
De smaa bitte Trip og muntre Hop
Laa bedre for mig.
Bevar's, Du er en go', en fin
Fortolker af Hr. Lohengrin,
Naar blot Du kunde fylde i 'en,
:|: O Herold, som jeg! :|:

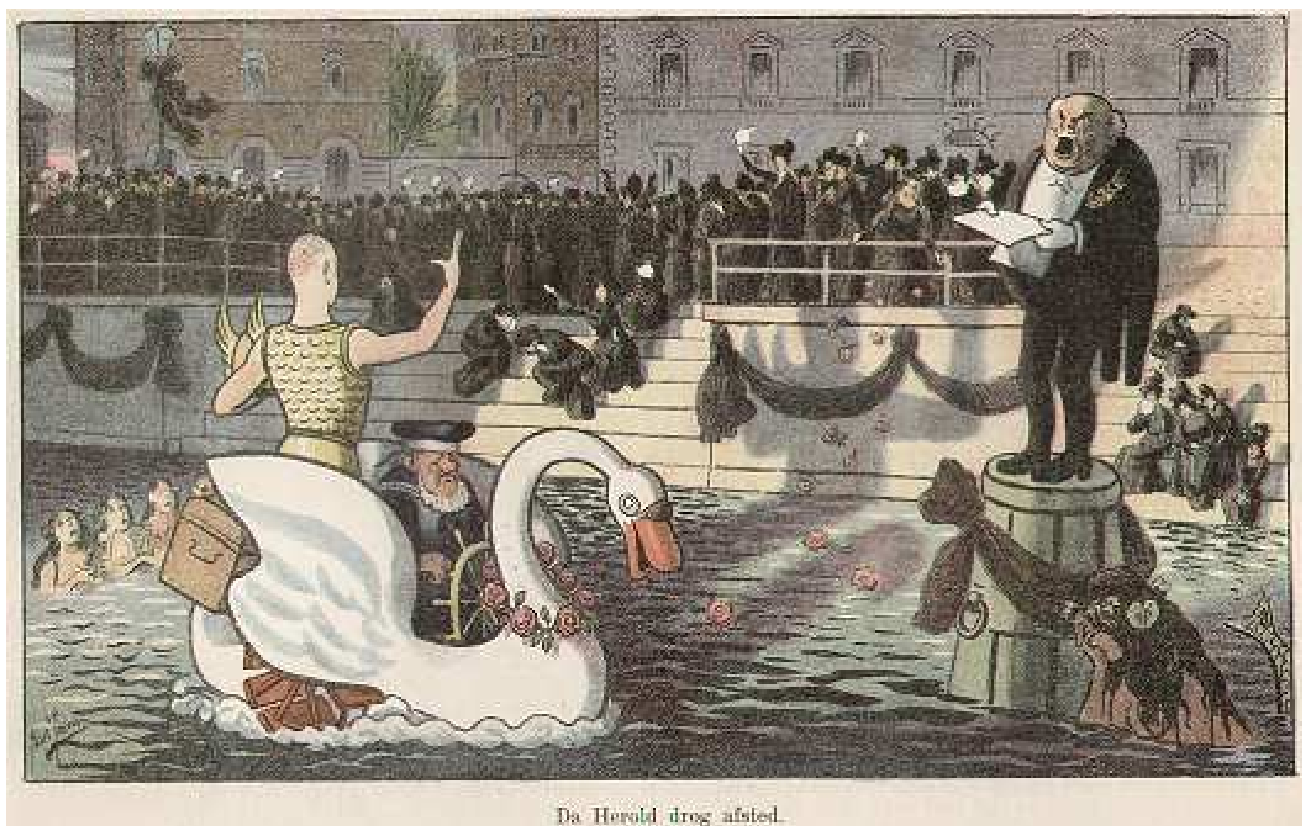
Ja, synge mit Modersmaal korrekt,
Gør allenfals jeg,
Du har den bornholmske Dialekt
Til Skade for Dig.
Min var jo altid Æren før,
Du aabned Scenens Jærendør!
Det har den aldrig væren før,
:|: O Herold, for mig! :|:

Vel Dannemarks Kvinder bedre kan
Li' Herold end mig,
Du elsker dog ej dit Fødeland,
O Herold, som jeg!
Du rejser, thi i Hjærtet bor
Ej Kærlighed til Hjemmets Jord,
Nej, Du er ikke Vaabenbror,
:|: O Herold, som jeg! :|:

En Kende det vel til Hjærtet gik,
O Herold, paa mig,
Dengang Du den samme Titel fik,
O Herold, som jeg!
Nu ærgrer det mig ikke mer
Som Kammersanger og Kunstnér,
Naar blot vi aldrig bliver fle'r
:|: End Herold og jeg! :|:

Og en helsidestegning af "afskeden" blev det også til:

Da Herold drog afsted.

En anmeldelse fra 1905.

Herold – Carmen

Da den farende Sanger, vor Operas Kæledægge, viste sig i Aftes for første gang i denne Sæson som Don José i Bizets Carmen, var det for udsolgt hus og et særligt udsøgt Publikum. Enkekejserinden, Dronning Dagmar, Prinsesse Thyra og Prins Gustav saas i Kongelogen.

Hr. Herold, der i Aftes var fortræffeligt ved Stemme, blev ved sin Indtræden paa Scenen modtaget med et kraftigt Bifald. Don Josés Parti er ogsaa som skabt for denne vor celebre Sanger, det klæder ham. Blandt de øvrige gamle Bekendte bør nævnes Fru Lendrop, der var bedaarende som Carmen; Hr. Simonsen ungdommelig og flot som Toreadoren, Frøken Ida Møller sød som Michaela, og Frøken Nørregaard Hansens virkelig smukke Præstation som Frasquita. Skade at man saa sjældent faar denne dejlige Sangerinde at høre.

Orkestret gik støt under Kapelmester Johan Svendsens sikre Taktstok. Det samme kan derimod ikke siges om Koret. Det er særlig Intonationen, der ikke er god.

Emil Juel-Frederiksen

En

☛ Fonograf

er den mest kærkomne og

nyttige

Julegave,

fra Kr. 10 — inkl. 3 Valser

Danske Sange

af

Herold,

Helge Nissen — Cornelius
Johanne Brun — Ellen Beck
Oda Nielsen — Holstein-Berg
Holbøll-Kvartetten
Schrøder — Fr. Jensen
V. Wulff — Kolling
o. fl. a.

Dansk Musik.

Jule-Salmer.

Prisliste og Katalog
gratis.

Dansk Fonograf-Magasin,
Amagertorv 16. — Telf. 6636.

Presentkort til alle Priser.

Køb en Fonograf til 10 kr. og få 3 valser med! Dagbladsannonce fra december 1905.

Vilhelm Herold's

Sange.

Udvalg af Vilhelm Herold's Repertoire.

FORLÆGGERENS EJENDOM.
KJØBENHAVN & LEIPZIG
WILHELM HANSEN, MUSIK-FORLAG.
KRISTIANIA
NORSK MUSIK-FORLAG.
(BRØDRENE HALS-WARMUTH-WILHELM HANSEN.)

25 sange af Vilhelm Herolds repertoire. Udgivet uden årstal af Wilhelm Hansens musik-forlag.

Postkort-billeder af nogle af Herolds operakolleger, som medvirker på hans pladeindspilninger

"Helge Nissen I Maskarade" og som "Don Juan"

Margrethe Lendrop, Edv. Agerholm og N.J. Simonsen i "Mignon"

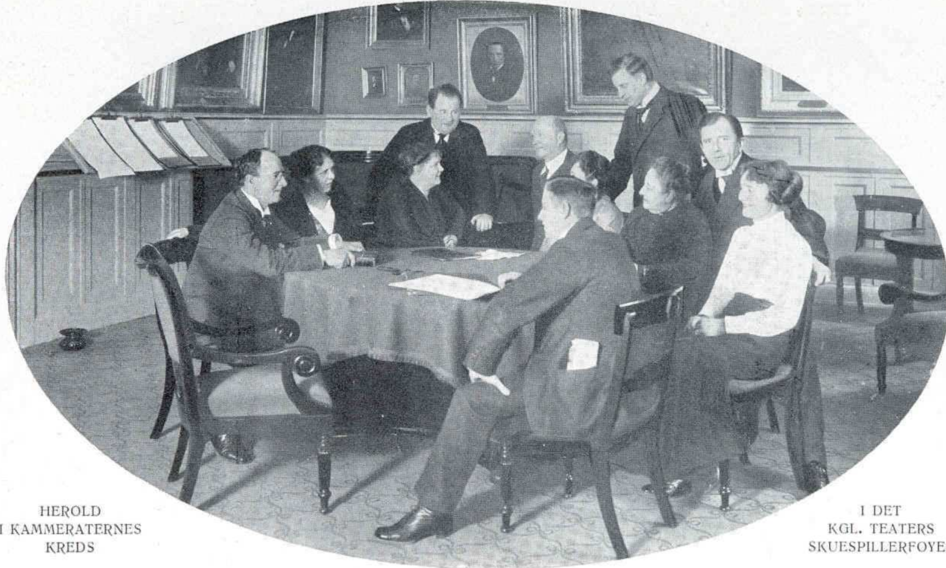
Margrethe Lendrop og N.J. Simonsen i "Mignon"

Margrethe Boeck Lendrop i sin glansrolle som "Carmen".

"Scenebillede fra Aida"

Tak for godt Kammeratskab.

Edvard Agerholm — Lars Boe

Johanne Brun — Astrid Elsted — Tenna Frederiksen

Niels Hansen — Johanne Krarup-Hansen — Albert Høeberg

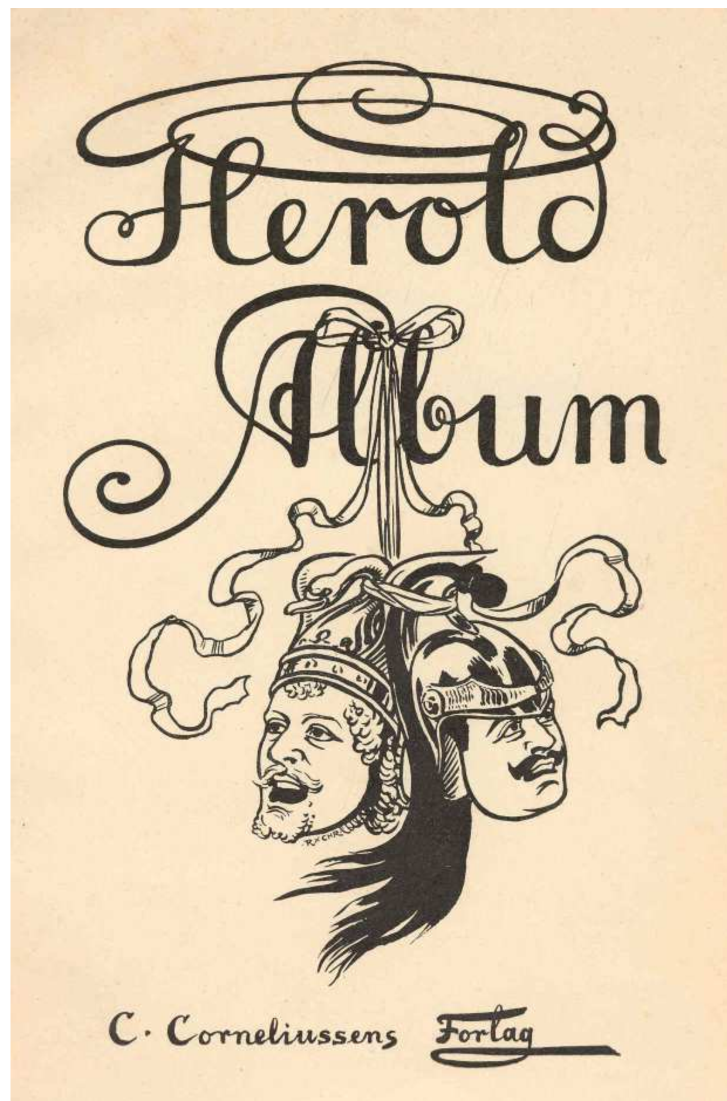
Lilly Lamprecht — Margareth Lendrop — Inger Sith-Rasmussen

Carl Madsen — Max Müller — Lauritz Melchior

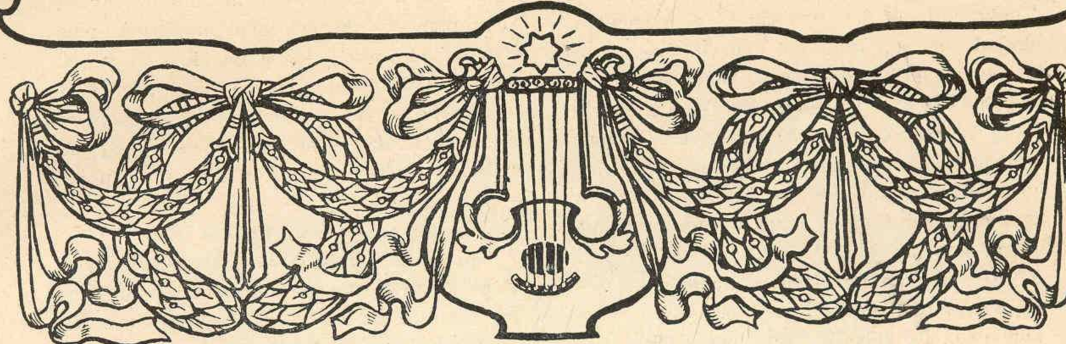
Ingvar Nielsen — [illegible] — Helge Nissen

Ingeborg Nørregaard Hansen — Emilie Ulrich

En hilsen fra kolleger og kammerater på Det kongelige Teater ved afskeden i 1915. Blandt underskriverne er alle de sangere, som Herold indspillede duetter med: Johanne Brun, Emilie Ulrich, Margrethe Lendrop, Tenna Frederiksen, Albert Høeberg og Helge Nissen.

Forsiden til et billedhæfte med 14 fotografier af Herold i forskellige roller. Herold himself har skrevet nedenstående forord. Hæftet er vel fra omkring 1910.

Født 1865 — holdt til mit tolvte Aar Fødselsdag den 21. Marts, indtil man af Kirkebogen erfarede, at jeg var født den 19. — som Undskyldning tjener, at mine Forældre havde 12 Børn — blev døbt den 29. Maj, vaksineret 20. Juli, konfirmeret 20. April 1879, tog Skolelærereksamen 1. Juli 1886 og debuterede paa det kgl. Theater 10. Februar 1893.

Dette sidste var det vanskeligste; thi for at faa Lov til at betræde de saa attraaede skraa Brædder, fordres der, foruden en antagelig Stemme, nogenlunde antagelig uddannet, og nogen, ikke megen, musikalsk Viden — ogsaa et antageligt Ydre, og det var her, det kneb stærkest for mig.

Der kunde jo ogsaa bemærkes et og andet om det store Arbejde, Stemmens tekniske Uddannelse og Personlighedens saakaldt Uddybelse, inden man kommer ind i Templet. Det vilde imidlertid føre for vidt — og det er desuden den Slags Ting, jeg helst ikke selv taler om. Men ogsaa det rent ydre faar sin Betydning. Og her havde netop jeg saa store Bekymringer, at de i al deres Komik spillede en helt uhyggelig Rolle for mig den Gang. Nu forekommer det mig pudsigt at tænke tilbage paa — og maaske andre at læse om.

Inden jeg aflagde Prøve paa Theatret, gik jeg en Dag op til Professor N. W. Gade for at faa en Dom om mine Kvalifikationer. Professoren stillede sig op ad mig, saa mig op i Ansigtet og snuste: »Det kan sgunte nytte noget, De tænker paa Theatret, De er for lille, og saa er De for — — — og saa skal De sværtes i Ansigtet!« —

Jeg vilde nu alligevel forsøge min Lykke og fik da ogsaa af den høje Direktion Tilladelse til at aflægge Prøve den og den Dato, det var saadan noget som i 1891.

Jeg var selvfølgelig uhyre spændt paa, hvad Indtryk jeg vilde gøre paa de høje Herrer, og da en af mine Venner, som mente mig det rigtig godt, raadede mig til at anlægge en stram militær Holdning for derved at behage Kammerherre Fallesen, der jo var gammel Oberst, gik jeg hen og lod mig klippe paa Maskine.

Paa Theatertrappen mødte jeg kgl. Skuespiller Jerndorff, der den Gang var min Lærer, og da han saa mit maskinklippede Hoved, der nærmest lignede en af de Parykblokke, man ser i Frisørernes Vinduer, slog han Hænderne sammen og jamrede: »Men Herregud, hvordan er det, De ser ud!«

Efter Prøven stod jeg og en anden Supplikant, en af mine nuværende Kolleger, som ogsaa havde aflagt Prøve, inde i Skuespillernes Foyer og afventede spændt vor Dom.

En Evighed varede det, syntes jeg, men endelig knirkede det i Gangen derude og Kammerherren viste sig i Døren. Med smaa trippende Trin og med venstre Skulder hævet passerede han forbi mig og hen til min Lidelsesfælle, hvem han roste i forekommende Toner baade for hans Stemme og hans smukke Ydre: »De kan nok blive til Nytte for Theatret,« sagde han, »De har en god Stemme og et godt Theaterydre. De er jo stor og tager Dem net ud — De skal nok blive til noget. — Kom De nu i Morgen ned til mig paa Kontoret, saa tales vi nærmere ved« — hvorpaa han atter passerede forbi mig og

vilde gaa. I Døren kom han imidlertid i Tanker om, at der var en til at ekspedere, drejede om, og kom tæt hen til mig. Han betragtede nøje mit Hoved, baade forfra og fra Nakken og kremtede: »Jo, De har jo virkelig Haar paa Hovedet; jeg troede, De var helt skaldet. Det sagde jeg til de andre dernede i Parkettet. — — Naa ja, De kan komme igen en anden Gang.« Hvorpaa han forsvandt ud af Døren.

»De kan komme igen en anden Gang« — og det gjorde jeg; jeg kom igen Aaret efter som Prof. Rosenfeldts Elev. Om det nu var, fordi min Stemme var bleven større, eller fordi mit Haar var vokset, ved jeg ikke, men efter den Prøve fik jeg Lov at debutere.

Saa en Dag kom der Bud fra Instruktøren, Prof. Pietro Krohn, om jeg vilde komme op i Prøvesalen, man maatte se, hvordan jeg tog mig ud i Kostume. Og saa trak de paa mig — det var en Skrædder og en Paaklæder — den ene Ridderdragt efter den anden, mens mine Underpermissioner agerede Silketrikot, og mine Sokker Ridderstøvler.

Prøven maa aabenbart ikke være faldet heldig ud, for efter at jeg havde haft mindst en halv Snes forskelligfarvede Fløjels- og Silketuniker paa med alle mulige Slags Ærmer, baade korte og lange, vide og snævre, erklærede Professoren, at jeg var umulig: »Hvad kan det nytte, kære — hvad kan det nytte! Naar man vil optræde paa en Scene, maa man ha' et Ydre! — Jeg har ikke Forstand paa Sang, men om De saa sang som Vorherre selv — De er umulig paa Scenen — for lange Arme! — for korte Ben! — og saa er De for — — ja, det kan ikke nytte noget — kan ikke nytte!« — — —

Jeg var ved at løbe fra det hele.

Thi at der maatte være noget i, hvad alle disse Mennesker paastod, fik jeg en Slags Bekræftelse paa en Dag jeg gik paa Gaden. Man siger jo at det er af Børn og fulde Folk, man skal høre Sandheden. Jeg havde faaet mig en ny Overfrakke, og da jeg en Dag passerede et stort Vindue i Frederiksborggade kunde jeg ikke modstaa Fristelsen til at kaste et stjaalent Blik ind i Ruden for at se, hvordan Frakken sad. Men en Skarns Skomagerdreng havde naturligvis opdaget det og raabte opmuntrende: »Jo, Du er sgu et meget pænt Menneske — bare Du havde et andet Ansigt!«

En liden Trøst i al min Kval var det, at jeg en Aften i et Selskab traf Landskabsmaler Professor Godtfred Christensen, og da jeg aabnede mit Hjerte og fortalte ham om al min Kvide, sagde han: »De skal saamænd ikke være saa ked af det Ansigt, Herold. Det er et dejligt Stykke Lærred at male paa.«

Vilh. Herold.

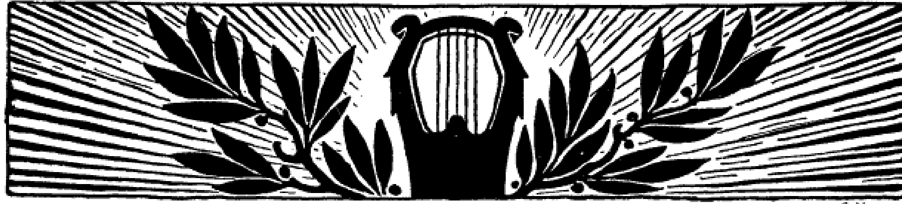

Fra en artikel om det norske nationalteater.

Mens Halvorsen i stor grad selv bestemte hva som skulle oppføres ved symfonikonsertene, var det mange hensyn å ta ved valget av operaer som skulle settes opp. Som vi har vært inne på i forrige kapittel, støtte Bjørn Bjørnsons planer om operadrift ved Nationaltheatret på meget stor motstand fra talescenens forkjempere. For i det hele å kunne forsvare oppsetninger av operaer, var det derfor viktig å satse på et repertoar der publikumssuksess nærmest var gitt på forhånd. I et brev til Grieg skrev Halvorsen 25. oktober 1899: «Operaspørgsmålet er endnu ikke ganske afgjort. Der er så mange rare ting oppe i den anledning. Imidlertid har jeg holdt så seigt på [Mozarts] 'Don Juan' at jeg tænker det blir den…» Halvorsen hadde nok overvurdert sin egen innflytelse på operarepertoaret, for *Don Juan* ble ikke spilt før våren 1902. I stedet valgte teaterledelsen mot slutten av Nationaltheatrets første sesong å sette opp Bizets *Carmen* (7/5 - 1900) og utdrag fra Gounods *Faust* (30/5 - 1900). Begge var gamle travere fra Christiania Theater, der Gina Oselio hadde feiret store triumfer i de kvinnelige hovedrollene i begynnelsen av 1890-åra (Stenseth 1990:86). Også ved det nye teateret var det Oselio som sang hovedrollene, og siden hun var gift med teatersjef Bjørnson, ville onde tunger ha det til at det var hun som var den egentlige «operasjefen» ved Nationaltheatret. Men heller ikke Halvorsen hadde noe i mot å innstudere og dirigere *Carmen,* som han aldri forsømte noen anledning til å overvære ved sine utenlandsreiser, bl.a. i Berlin 1896, København (24/9 - 1902) og Stockholm (4/2 - 1926). At han i ettertid så seg godt fornøyd med debuten som operadirigent, går fram av et brev han skrev hjem til Annie fra Stockholm over et kvart århundre seinere:

> Igår så jeg Carmen under [Leo] Blech. Han var naturligvis dygtig, men tog no'n tempi som fuldstendig ødelagde korene. Friskheten i denne opførelse manglede fuldstendig. Det lyder som et paradoks, men så frisk og flot opf. av Carmen som i Xnia med Herold har jeg ikke set nogen steder (5/2 1926).

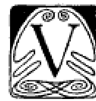
Her siktet Halvorsen til den danske sangeren Vilhelm Herold, som stod på spranget til en lysende, internasjonal karriere da han våren 1900 hadde sin første sceneopptreden utenfor hjemlandet i de mannlige hovedrollene i *Carmen* og *Faust* ved Nationaltheatret. Foruten Herold og Oselio var rollene dels besatt av norske sangere engasjert for anledningen, dels rekruttert blant teaterets korsangere og mest musikalske skuespillere. Nationaltheatrets kor bestod av fast ansatte sangere som måtte gjøre tjeneste som statister ved andre forestillinger. Ringdal har med rette karakterisert koret som «en søyle i Bjørn Bjørnsons ensemble, som skole og rekrutteringsvei til opera og teater for ungdom uten penger og forbindelser, men med 'talent, sangstemme og sceneydre'» (Ringdal:50 f., se også Wiers-Jenssen 1924:357 f.).

FRA KÖBENHAVNS OPERA- OG MUSIKLIV.

AF GUSTAV HETSCH.

Med 1 Billede.

OR OPERA har i Sæsonens förste Halvdel været behersket af Kammersanger VILHELM HEROLDS Gæstespil. Hvad der gik *forud* for dette, fik kun sin, ovenikøbet ikke meget store, Interesse ved Førsteopförelsen af Bizets »Djamileh», og hvad der hidtil fulgte *efter*, var en for Theatret særdeles ærefuld og af Publikum i lige Grad paaskönnet Dobbeltopförelse af »Nieblungenrings» 3 Aftner, samt en vellykket Debut af Fru DAGNY GRUNERT som Orfeus.

Men Sæsonens Navn var Herolds, og Repertoiret i de Maaneder, han optraadte, var valgt udelukkende af Hensyn til ham. Nu kunde man have ladet ham vise sig for København i en eller anden *ny* Opera, som hans enestaaende Autoritet vilde have givet en yderligere Tiltrækning, eller i hvert Tilfælde i et Parti, han ikke tidligere havde sunget her i Byen, i en Opera, der var Trang til at höre, saasom Walther i »Mestersangerne», hvori han som bekendt har optraadt paa Covent-Garden i London. Man foretrak imidlertid at præsentere ham i en Række af de Operaer, som enhver herhjemme kan til Overflod, og hvori Hr Herold har Glansroller. Saaledes fik vi for Gud ved hvilken Gang at höre hans Faust; hans Don José, hans Turridu, hans Bajads, hans Romeo, og som en Quasi-Nyhed Titelpartiet i Alfred Toffts 8 Aar gamle Opera »Vifandaka», der genoptoges under stort Tillöb, samt Alfred i »La Traviata», et Parti, han ikke tidligere har sunget, og som han forlenede med al den Menneskelighed, Elegance og Charme i Sang og Spil, man kunde vente af ham, men en Præstation, der dog ikke flyttede Grænsepæle i hans Kunst og i Fru EMILIE ULRICHS talentfulde Udförelse af Violettas Parti havde en alvorlig Konkurrent.

Hvor store Nydelser Hr. Herolds Gæstespil denne Gang end beredte de altid udsolgte Huse, blev det dog for vor Opera og for hans Kunsts bedste og alvorligst tænkende Venner lidt af en Skuffelse, fordi der ikke var Fornyelse i det. — — —

Paa Koncert-Omraadet var den danske Musik egentlig kun repræsenteret paa »*Dansk Koncertforenings*» Repertoire. Den Koncert, Foreningen afholdt den 14. Novbr. f A., indeholdt ikke mindre end 3 större danske Nyheder.

Af A. EGGERS, en af de stille i dansk Musikliv, hörte man for förste Gang »Kong Volmer» for Solo, Kor og Orkester. Det var et behageligt Bekendtskab, man her gjorde med denne beskedne, samvittighedsfulde Musikers Kompositionsvirksomhed i de större Former. Særlig for Natstemningen i Begyndelsen af det v. d. Reckeske Digt og for Kongens Drömmerier i Ensomheden i Skoven havde han fundet et könt og naturligt Udtryk, medens han af den vilde Jagt, trods Anvendelsen af hidsige Blæsere, ikke fik saa meget ud, som han aabenbart havde tilsigtet og efter bedste Ævne bestræbt sig for. Men det er ogsaa det blide, det idylliske, der ligger Hr. Eggers' Talent nærmest. Kompositionen var, hvad baade Formen og meget af Indholdet angaar, öjensynlig paavirket af N. W. Gades »Elverskud»; om det saa var Epilogen med

SCENE AF LA TRAVIATA. *Alfred: Vilhelm Herold. Violetta: Fru Emilie Ulrich.*

»Moralen», genfandtes den her. Med sikker Haand havde Komponisten behandlet saavel Solo og Kor som Orkester, saa det klang fuldt og klart; naturligt og ukunstlet udviklede sig Slutningskoret til en Apotheose, der i sin Bredde og Fylde virkede helt monumentalt.

Oven paa dette lidt reserveret ængstelige Korværk kom Hr. AXEL SCHIÖLERS Symfoni N:r 2 i Es-dur som et Pust af Friskhed og Frejdighed, der ikke var ilde. Hr. Schiöler, der er Musikdirigent i det herværende »Folketheater», har — hvad allerede hans langt mere pretentiöse förste Symfoni med Navnet »Napoleon» viste — et absolut fornöjeligt Talent til at skrive malerisk for Orkester. Han har det medfödte Tag til at faa det til at klinge, og han betror det som Regel ikke vægtigere eller nyere Tanker, end at det kan udtrykke dem klart og flot. Han er ikke meget kræsen i Valget af sine Motiver, men han forstaar at sætte dem op, saa de underholder. Han er en Symfoniens Enna.

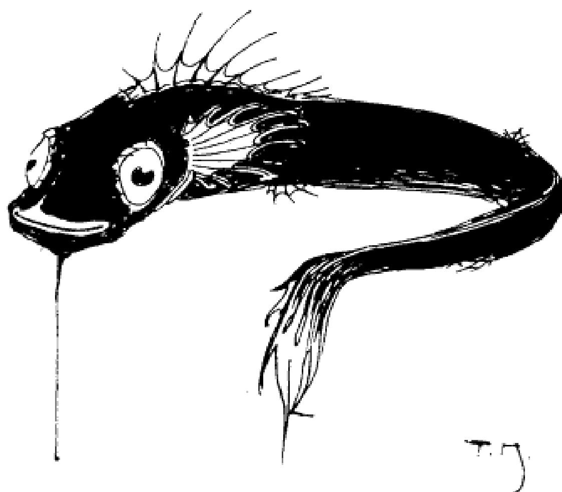
Betegnende for hans Karakter som Underholdningskomponist af den mere kultiverede og erfarne Klasse er det, at han i denne Symfoni bygger sin I. Sats (Moderato) op med en Valsemelodi, ikke faar noget ud af sin Andante (en Sörgemarsch), gör sin Scherzo til en forövrigt pudsig Orkesterhumoreske af balletmæssigt Tilsnit og tildels former sin Slutningsallegro som en Parafrase over Motiver af det moderne

Vise-Repertoire med et paaklistret Tableau i "bengalsk Belysning". De enkelte Afdelinger *stod* ikke godt til hverandre; man kunde hverken finde Stilen eller den röde Traad. Men hver for sig var de — undtagen Andanten — ikke kedelige at höre paa, og mere kan man jo vel ikke forlange af Underholdningsmusik!

Endelig opförtes ved den nævnte Koncert P. E. LANGE-MÜLLERS "Kantate ved Festen i Odense paa 100 Aarsdagen for H. C. Andersens Födsel" (Op. 71). Det var en god Idè at give ogsaa det københavnske Publikum Adgang til at höre dette Lejlighedsarbejde, der navnlig i det förste Kor om "de vilde Svaner" (med en lignende Æventyrduft over sig som Svanekoret i "Vikingeblod") og i Slutningskoret er af en saa ægte dansk poetisk Skönhed, at det blandt nulevende danske Komponister kun kan skyldes Lange-Müller. I et af Korene havde Komponisten været klog nok til at overholde en ganske jævn, naiv Barnestil, uden hvilken Stroferne med "Rendesten", "Enkens Garveri" og "Stoppenaalen" vilde være faldne parodisk ud. Men i disse Strofer viste L.-M. sig som den taktfulde Lejlighedskomponist, der ved Siden af sin Ævne til intelligent at benytte enhver Text-Pointe musikalsk tillige har den lyriske Varme og den naturlige Sanggave, der hörer til for at give almene Stemninger og Fölelser et letfattelig og dog fornemt, et festligt og dog ikke hysterisk Udtryk.

Naar undtages, at CARL NIELSEN paa en egen Orkesterkoncert bl. a. har givet lovende Pröver paa Musikken til sin nye Opera "Mascarade" i et Par karakterfulde og morsomme Danse i gammel Stil, og at FINI HENRIQUES til Holger Drachmanns Æventyrdrama "Prinsessen og det halve Kongerige" paa Kasino har skrevet et lidet betydende, men meget omfattende Partitur, er vistnok sagt alt, hvad siges kan om dansk Musik i denne Sæsons förste Halvdel. Den væsentligste Begivenhed i det nye Aar var hidtil den store Koncert, der gaves af d'Herrer Tor Aulin, Vilh. Stenhammar, Hugo Alfvén og John Forsell, og hvis glimrende Forlöb var et Vidnesbyrd om den Interesse for og Forstaaelse af svensk Musik, der hersker i Köbenhavn.

Efterskrift. Efter at ovenstaaende var skrevet, har *det Kgl. Theater* givet SAINT-SAËNS' Opera »Samson og Dalila», der ikke tidligere har været fremme i København, i en særdeles ærefuld Gengivelse. I prægtig og smagfuld Udstyrelse, i virkningsfuld Iscensættelse og med Frk. KRARUP-HANSEN og Hr. PETER CORNELIUS i Titelpartierne, samt Hr. HELGE NISSEN som Ypperstepræsten — tre hver paa sin Vis ævnerige og vellykkede Ydelser — gjorde Operen det bedste Indtryk paa Publikum.

Herold blev nævnt i samme åndedrag som de største internationale ikoner på samtidige "plade-covers".

Største Kunstnere

"His Master's Voice"

Bedste Optagelser

Verdens bedste Danse-orkestre spiller nu alle udelukkende for
"HIS MASTER's VOICE"
bl. a.:
Paul Whiteman
Jack Hylton
Savoy Orpheans
Savoy Havana Band
Marek Weber
George Olsen
Irving Aaronson
Waringe Pensylvanians
Savoy Tango Band
Rio Grande Tango Band
Bensons Orchestra
o. m. a.
Hør de sidste Danse-Nyheder!

"His Master's Voi
Detailudsalg: Købmagergade 22. Hj. af Silke
(Telefon-Ordrer ekspederes omgaaen
SKANDINAVISK GRAMMOPHON AKTIE

Verdens største Kunstnere synger og spiller udelukkende for
"HIS MASTER's VOICE"
bl. a.:
Toscanini
Kreisler
Gigli
Amelita Galli-Curci
Ebba Wilton
Hislop
Caruso
Heifetz
Paderewsky
Budapester-Kvartetten
Mischa Elman
Herold
o. m. a.
Hør de vidunderlige klassiske Optagelser!

Cigarreklame, hvor Herold anbefaler cigaren "Fuente"!
Og et engelsk cigaret-samlekort for cigaretten "Contrabando"!

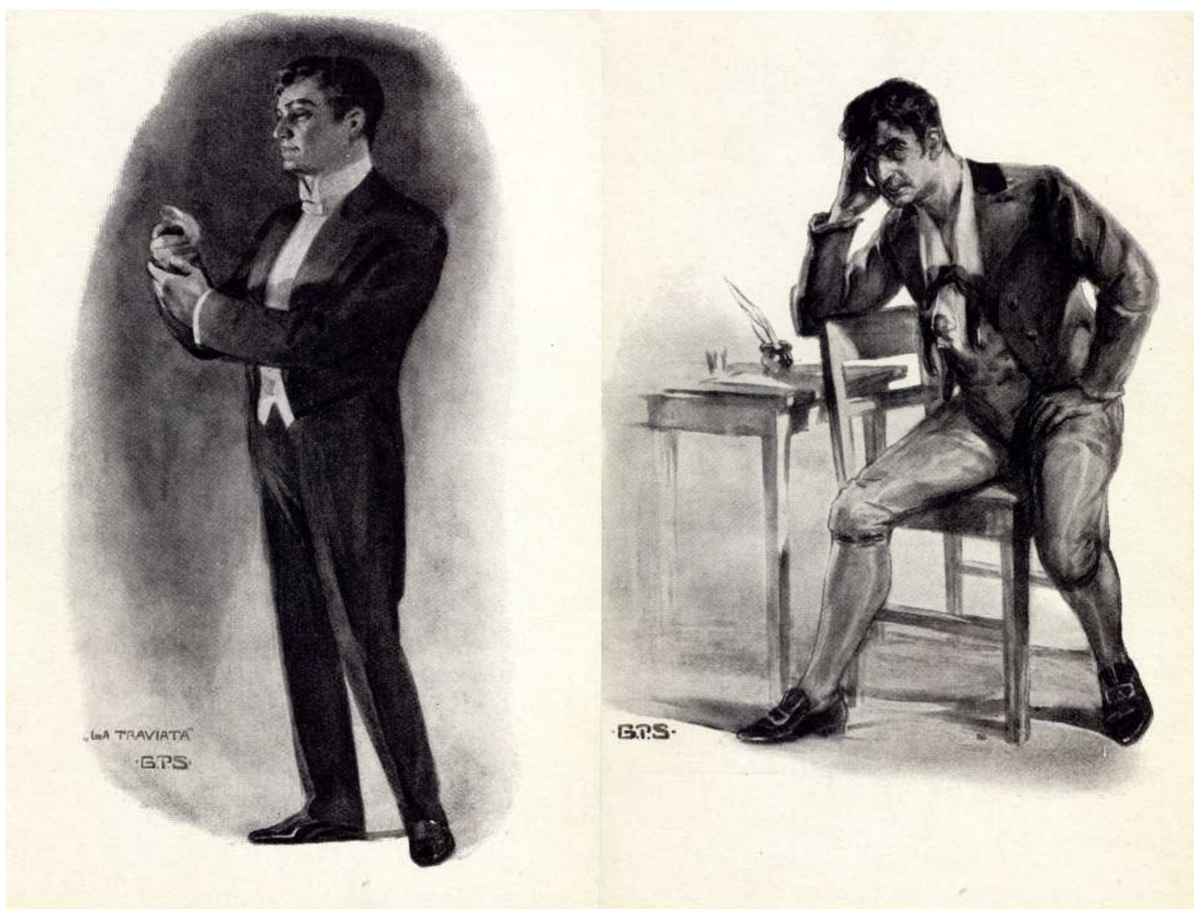
I 1916 blev Herold brugt i forbindelse med Børnehjælpsdagen.

Ved Herolds afsked fra Det kgl. i 1915, udgav Gyldendal og Nordisk Forlag en lille samling postkort med tegninger af ”Vilhelm Herold i hans Glansroller”

Walter i "Mestersangerne i Nürenberg"

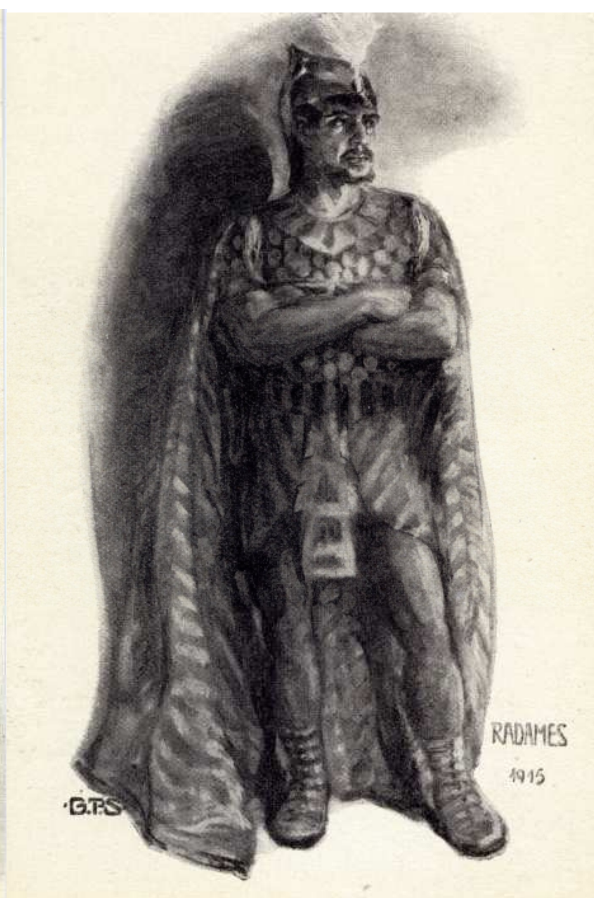
Alfred i "La Traviata"

Don José i "Carmen" | Manrico i "Troubadouren"

Canio i ”Bajadser”

Radamés i ”Aïda”

Turrido i ”Paa Sicilien

Rodolphe i ”La Boheme”

Faust i "Faust"

Mathias i "Evangeliemanden"

Jeg gentager mit telegram
på afskedsdagen: Tak for
alt hvad du har skænket
os med din store uforglem-
melige kunst!

Vilh. Herold.

Ved dr. Karl Mantzius' afsked med scenen i 1912, skrev Herold disse ord til ham.

Et kuriosum!
Der må have været mere end én tenor ved navn Herold!

Forklaringen var, sagde han selv, at Omgangen med de unge bidrog til at holde ham selv ung.

Da Dr. Mantzius i 1909 var blevet Direktør, oprettede han Operaskolen, ved hvilken først han selv og siden Kammersanger Helge Nissen var Lærere. Nu varetages Undervisningen, der gaar ud paa Stemmens dramatiske Brug, af Kammersanger Vilhelm Herold. Størstedelen af vore Sangere gennem de sidste

Vilh. Herold underviser paa Operaskolen

Aar har frekventeret Skolen. Det samme gælder Skuespillerne; her skal blot nævnes, at Clara Pontoppidan, Poul Reumert, Bodil Ipsen, Eyvind Johan-Svendsen, Else Skouboe, Holger Gabrielsen og Svend Methling er udgaaet derfra. I sin korte Direktørtid havde Adam Poulsen den Fortjeneste at skaffe Skolen selvstændige Lokaler samt at udvide Fagene. Med Ministeriets Godkendelse gjorde han den til en Betalingsskole i Lighed med Statens andre Læreanstalter, men Eleverne kan, ved at udføre en for dem nyttig Tjeneste i Forestillingerne, tjene en væsentlig Del af det Kontingent, de skal yde, og de har desuden Adgang til Legathjælp og til halve Fripladser. Undervisningen finder Sted hver Dag i Morgen- og Efter-

Fra et program for Det kgl. Teater oktober 1936.
Yderst til højre Ingeborg Steffensen, som hjalp Herold i undervisningen.

Herold har bl.a. undervist følgende:
Lauritz Melchior (da han gik fra baryton til tenor) – Edith Oldrup -
Robert Dinesen - Aase Ziegler – Liva Weel – Thyge Thygesen – Erik Sjøberg
og mange flere

Hillerød 15/9 1904.

Hr. boghandler Schönberg!

Den årgang af „Kunst", som De har liggende, bedes De gd. hurtigst sende mig her til Hillerød, ligesom jeg også beder Dem sende mig min regning.

Deres ærbødige

Vilh. Herold.

Brevkort fra Herold til hans boghandler i København.

Sommerrevuen 1908 havde et nummer, som hed "Kammersangerne".
Alstrup var Peter Cornelius og Axel Boesen var Herold.

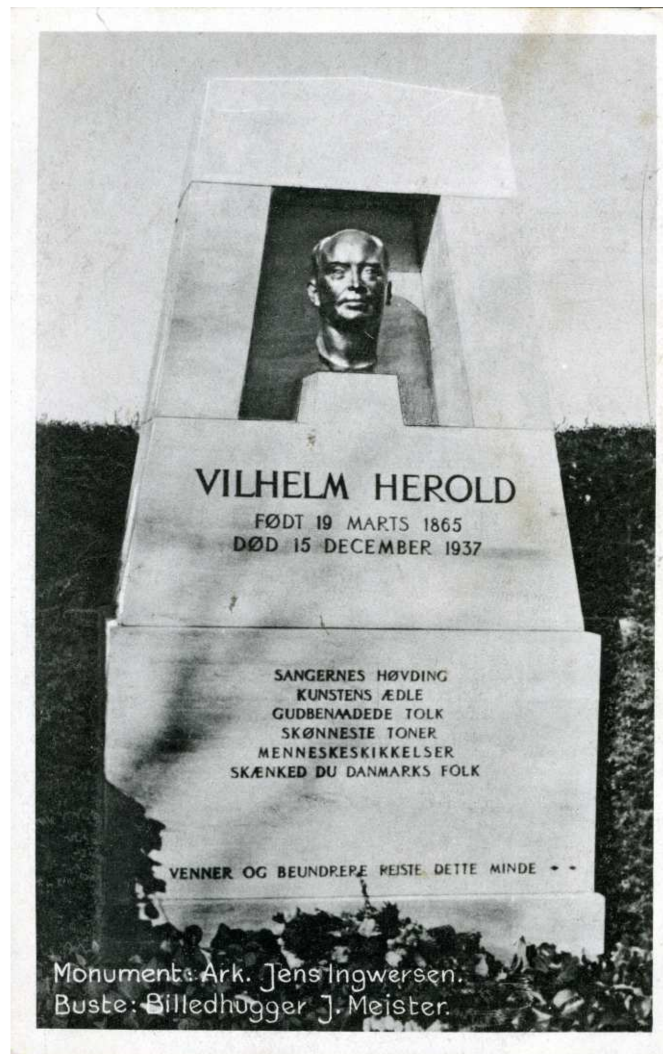
Og lad os så slutte med et knaldtilbud!

6 Herold Valser og 1 komplet **Fonograf** tilsammen **Kr. 10**
8 Herold Sange paa Plader og en komplet **„Pathéfon"** (spiller Plader uden Naal) tilsammen Kr 56.
Forlang gratis Prisliste og Repertoire.
„Pathéfonen" er det nyeste og bedste. — Overgaar alt.
Dansk Fonograf-Magasin, Amagertorv 16, (Sejsten). Telefon 6636.

SEKS Herold valser OG en fonograf for 10 kr. i alt (ca. 500 kr. i dag)!
Eller 4 Pathé plader med 8 sange plus en grammofon for 56 kr.
(Svarende til ca. 2.700 kr. i dag!)

Herold – buste af Jenö Meisters - som pryder hans gravsted

Herolds gravsted i hans fødeby Hasle på Bornholm med samme buste som ovenfor.
Monument: Arkitekt Jens Ingwersen
(se også indledningen)